

son, den Tap, hvorom det Hele drejer sig. Det derude er dem mere eller mindre ligegyldigt eller endog fjendtligt, fordi de endnu ikke forstaar det. Lad derfor Kvindern faa lige Ret og lige Ansvar med Mændene, og jeg føler mig overbevist om, at den Sum af Følelse, Energi og Intelligens, de besidder, vil, naar den kommer til fri Udfoldelse, blive af den største Betydning for Samfundet, men der vil sikkert gaa lang Tid, inden den gode Virkning bliver mærkbar i Udviklingen. Og da vi trænger til at komme fremad, moralsk, politisk og økonomisk, saa er det i høj Grad ønskeligt, at Kvinderne faar deres Andel i Arbejdet og Ansvar snarest mulig.

J. Jensen.

Landstingsmand, Dr. phil.

Edvard Brandes.

1. Jeg er en principiel Tilhænger af Kvindernes politiske Valgret.
2. Valgretten bør gennemføres hurtigst muligt. Men da den kun kan indføres ved en Grundlovsændring, er det indlysende, at Vanskelighederne under vor nuværende Forfatning bliver overmaade store, selv om en Regering vilde sætte megen Kraft ind paa denne Sags Løsning.
3. Jeg forstaar ikke rigtigt, hvilken særlig Forestilling der knytter sig til Ordet »praktisk«. Om Betydningen for Hjemmet, Samfundet og Kvinderne selv synes det dristigt paa Forhaand at udtale sin uforgribelige Mening. Jeg tillader mig kun i al Beskedenhed at tænke mig, at Hjemmet og Samfundet, ja selv Kvinderne ikke vil forandres synderlig, i hvert Fald ikke i den første Tid, fordi Kvinder faar og delvis benytter sig af den politiske Valgret. Jo mere der forandres, des mere bliver det det samme.

6-12-08.

Edvard Brandes.

Højskoleforstander  
Thomas Bredsdorff.

Roskilde.

1. Jeg er principiel Tilhænger.
2. Jeg ser ingen virkelig Grund til Opsættelse.
3. Jeg venter, at den folkelige An-

svars- og Samfølelse i Hjemmet mange Steder vil blive vakt, andre Steder styrket — til Gavn for Samfundet og til den nødvendige Ændring i det »Kvindelighedsbegreb«, som ofte har været en Hindring for Kvindens Udvikling. Jeg frygter ingen Forringelse af den *virkelige* Kvindelighed, der slet ikke er andet end den kvindelige *Natur*. Denne skal nok i det lange Løb *tvinge* Kvinden til Løsningen af sine naturlige Opgaver. Men disse vil utvivlsomt blive talrigere i Fremtidens Samfund. Ved at erklære alle Adgange aabne for Kvinden, faar vi alene de levende Kendsgerningers Dom om, hvilke Opgaver Kvinden bedst kan løse, og hvilke, hun helst maa lade ligge.

Thomas Bredsdorff.

Professor, Dr. phil. Georg Brandes.

1. Jeg kan hverken kalde mig Tilhænger eller Modstander af Kvindernes politiske Valgret. Jeg anser det ikke for retfærdigt at nægte den, men venter mig intet af den. Den vil i et stort Antal Tilfælde blot føre til, at en Mand, der før havde én Stemme, faar to.
- I Betragtning af de allerfleste Mænds Egen nytte, Uvidenhed og Forstokket-hed, mener jeg, at Kvinden i Reglen ikke vil gøre synderlig slettere Brug af Valgretten end de.
2. Ved at gennemføre denne Valgret *nu* i Europa, vilde man styrke Klerikalismen, som efter to hundrede Aars Bekæmpelse er noget svækket, i en saadan Grad, at Menneskeheden i de romanske og slaviske Lande blev sat hundrede Aar tilbage, i de øvrige Lande vistnok godt et halvthundrede Aar.
3. Yderligere forøge Vrøvlet.

Georg Brandes.

Byfoged Goll.

Aarhus.

1. Tilhænger.
2. Den bør gennemføres, saa hurtig, de politiske Forhold tillader det.
3. Mit Standpunkt dikteres væsentligst af Retfærdighedshensyn. Kvindens Udelukkelse fra politisk Stemmeret forekommer mig ligesaa uretfærdig som i

sin Tid f. Eks. Stavnbaandet, Slaveriet o. l. De praktiske Resultater, som kan forventes, er derfor for mig ikke af principiel Betydning. Skal jeg alligevel være Spaamand, saa tror jeg, at Kvindernes Stemmeret — naar den først benyttes af Kvindernes Masser, hvilket sikkert vil være en god Stund — trods de fremskridtsivrige Elementer, der nu bærer den frem, men som — ligesom Frihedsmændene fra 1848 — vistnok hurtigt vil blive skubbende til Side, naar Kvindernes tunge Trav er sat i Bevægelse, i lang Tid vil betyde en væsentlig Støtte for alle konservative Standpunkter, lige fra de mere lyriske (som f. Eks. Forsvarssagen) til de rent filistrøse (som f. Eks. Sædelighedsspørgsmaalene, de personlige, som de sociale). I det lange Løb føler jeg mig derimod overbevist om, at den kvindelige Stemmeret vil blive en overordentlig Vinding for Samfundet, idet den vil bringe nye Værdier til Anerkendelse og give et mægtigt Stød fremad for det Livssyn og de Ideer, der bygger paa Sympathi, Medfølelsen og Arbejdet for Andre, kort sagt for alle de »Hjærtets Gerninger«, som Mandens — trods alt — hovedsagelig paa Ærgerrighed og Selvhævdelse byggede politiske Tænkemaade er tilbøjelig til at underkende — Undtagelser naturligvis forbeholdne. For Samfundet, for Hjemmene og for Kvinderne selv vil den politiske Stemmeret da — men næppe heller før — blive en Løftestang af overordentlig, maaske epokegørende Betydning.

Aug. Goll.

Landstingsmand, Grev Mogens Frijs.

1. Jeg er principiel Tilhænger af Kvindernes politiske Valgret.
2. Tidspunktet for Indførelse af politisk Valgret for Kvinden, vil hovedsagelig afhænge af, hvor megen virkelig Interesse Kvinderne viser for den dem nu givne kommunale Valgret.
3. Forhaabentlig større Forstaaelse og Samarbejde mellem Kønnene end hidtil, hvad der kun kan være til Gavn for Hjemmet, for Samfundet og for Kvinderne selv.

Gennemgangsperioden vil sandsyn-